

CONSULTA PÚBLICA PRÈVIA A L'ELABORACIÓ DE L'AVANTPROJECTE DE LLEI DE PREVENCIÓ I GESTIÓ DELS RESIDUS I D'ÚS EFICIENT DELS RECURSOS DE CATALUNYA

ECOVIDRIO, com a entitat sense ànim de lucre gestora dels residus d'envasos de vidre a tot el territori nacional, agraeix l'interès per fomentar la millora de la gestió dels residus, part fonamental de les polítiques de medi ambient i sostenibilitat, en línia amb els avenços de l'economia circular.

En relació amb el tràmit obert de **consultes prèvies sobre l'elaboració de l'Avantprojecte de llei de prevenció i gestió dels residus i d'ús eficient dels recursos de Catalunya**, es fan les aportacions següents, amb la intenció de contribuir al text que finalment s'aprovi i a la millora de la gestió de residus d'envasos de vidre. En el mateix sentit, ECOVIDRIO queda a disposició de la Generalitat de Catalunya per contribuir al llarg del procés de tramitació de la llei.

- **La jerarquia de gestió de residus i la consecució dels objectius de la normativa.**

1. Separació obligatòria en origen dels residus d'envasos de vidre en el sector horeca.

ECOVIDRIO proposa incloure com a responsabilitat dels titulars de les instal·lacions del sector horeca la separació selectiva dels residus d'envasos de vidre a l'interior dels establiments.

Per a això, és convenient que a l'Avantprojecte de llei es prevegi que els municipis aprovin ordenances en què s'inclougui aquesta obligació, la definició de les infraccions i les respectives sancions.

El canal horeca (hostaleria i restauració) genera aproximadament un 50% del total dels residus d'envasos de vidre d'un sol ús. Per això, qualsevol mesura i iniciativa que millori la gestió dels residus d'envasos en aquest canal tindrà un efecte directe molt positiu sobre les taxes de reciclatge de vidre.

Referent a això, l'aprovació d'ordenances municipals que preveuen l'obligatorietat de la separació en origen dels residus d'envasos de vidre als establiments horeca ja s'ha implantat amb èxit a Barcelona, Girona, Tarragona i nombrosos municipis de tot el territori català.

Per la seva banda, ECOVIDRIO es mostra disposat a col·laborar perquè els establiments horeca puguin complir aquesta obligació, oferint la participació del seu personal mitjançant visites als establiments, amb l'objectiu d'informar els hostalers de la normativa i facilitar-los els mitjans necessaris (cubells, contenidors adaptats, etc.).

Per tal de reforçar el compliment d'aquesta mesura, s'han d'establir una sèrie de sancions dissuasives en cas d'infracció, ja que l'experiència ha demostrat que és imprescindible que aquest tipus de mesures vagin acompanyades d'un sistema d'inspecció per part de les administracions públiques competents que vetlli pel compliment de la norma.

2. Separació dels residus produïts en fires i esdeveniments públics o privats.

Incloure en el text articulat l'obligació que els organitzadors de fires i esdeveniments, siguin públics o privats, gestionin correctament els residus que es generin. S'ha de garantir que les diferents fraccions de residus se separin en origen i es recullin selectivament, amb independència de si la gestió la fa un gestor privat o el servei de recollida municipal, i incloent-la com a exigència per atorgar l'autorització o la llicència corresponent.

Igual que en el cas dels establiments horeca, donat el volum de generació de residus d'envasos en moltes fires i esdeveniments (festes majors, concerts, festivals, etc.), correspon incloure a les normatives en matèria de residus i/o als seus plans de prevenció i gestió de residus, l'obligació —incloent-la com una exigència per atorgar l'autorització o la llicència corresponent— als organitzadors d'aquests esdeveniments de gestionar correctament els residus que es generin. És a dir, garantir que les diferents fraccions de residus (en especial, els residus d'envasos) se separen en origen i després es recullen selectivament.

Aquesta obligació s'ha d'aplicar tant en els esdeveniments on la recollida és assumida pels serveis municipals, com en els que la recollida es fa a través d'un gestor privat.

Adicionalment, seria convenient incloure en aquesta normativa un règim sancionador, amb l'objectiu de promoure el compliment de l'exigència esmentada per part dels subjectes que hi estan obligats.

D'aquesta manera es garanteix que la gran quantitat de residus generats en aquest tipus d'esdeveniments sigui degudament recollida i gestionada.

- **Els aspectes econòmics i financers associats a la gestió de residus i recursos.**

3. Desenvolupar mesures de fiscalitat ambiental, com el pagament per generació en la fracció resta.

Definir en el text articulat com a mecanisme per incentivar la recollida selectiva a tot el territori català el sistema "pagament per generació", almenys en grans generadors.

Aquest sistema permet apropar-se al concepte de taxes justes i aplicar el principi "qui contamina paga", ja que es bonifica econòmicament els ciutadans i els agents que redueixen els seus residus i els separen correctament.

A la pàgina 15 del *Document de context*, a l'epígraf 4 esmentat, se cita el pagament per generació com a mesura per augmentar la taxa de recollida.

El pagament per generació és un tipus d'instrument fiscal que fa possible que els ciutadans i altres agents (grans generadors) paguin la seva taxa d'escombraries en funció de la seva generació real de residus i del servei que obtenen per la seva gestió. Els ciutadans i els grans generadors que separen correctament pagaran menys, mentre que aquells que no separen i per tant generin una quantitat de residus més gran en la fracció resta, hauran de pagar en conseqüència una taxa d'escombraries superior.

Aquest sistema requereix un mecanisme de comptabilització, per a la qual cosa es fan servir diferents alternatives. Una d'elles són les bosses estandarditzades per l'ajuntament amb un cost, que serà la part variable de la taxa. La bossa resta tindrà un cost molt superior al de les bosses de les fraccions separades selectivament (envasos de vidre, envasos lleugers, paper i cartró, matèria orgànica). Una altra alternativa que ja s'està utilitzant són els contenidors intel·ligents, capaços de mesurar el pes o el volum de les bosses que s'hi dipositen i d'identificar l'usuari a través d'una clau, targeta o codi. Per evitar el frau, són imprescindibles inspeccions i un règim sancionador.

El desenvolupament d'aquesta mesura redundarà en una disminució dels residus generats i en una millora notable de la separació selectiva, i augmentarà les taxes de reciclatge i millorarà, a més, la qualitat de les fraccions separades.

4. Finançament dels costos de gestió dels residus d'envasos recollits separatament.

Especificar en el text articulat de l'Avantprojecte de Llei que la responsabilitat de finançament dels sistemes col·lectius de responsabilitat ampliada del productor (SCRAP) correspon únicament als costos derivats de la recollida separada de residus d'envasos.

En l'epígraf 6, "*Marc competencial i governança de la responsabilitat ampliada del productor*" (pàgina 21 i 22 del Document de context), es fa referència als requisits que han d'assumir els SCRAP que preveu la Directiva (UE) 2018/851 del Parlament Europeu i del Consell, de 30 de maig de 2018, per la qual es modifica la Directiva 2008/98/CE sobre els residus, entre els quals s'inclou el finançament de la gestió dels residus que els correspon.

En aquest sentit, resulta pertinent recordar que en l'apartat 4 a) de l'article 8 bis de l'esmentada Directiva es determina que les contribucions financeres aportades pels productors dels productes que després de la seva utilització es converteixen en residus han de cobrir els costos corresponents a la recollida separada.

Al seu torn, en l'article 10.2 de la Llei 11/1997, de 24 d'abril, d'envasos i residus d'envasos, i en el seu Reglament de desenvolupament, es defineix com a responsabilitat dels SCRAP el finançament dels costos corresponents a la recollida selectiva que es correspon amb el concepte de "recollida separada" regulat a l'article 3 o) de la Llei 22/2011, de 28 de juliol, de residus i sòls contaminats: "*la recollida en la qual un flux de residus es manté per separat, segons el tipus i la naturalesa, per facilitar un tractament específic*".

En conseqüència, la responsabilitat dels SCRAP pel que fa al finançament dels costos de gestió d'envasos es limita als que es refereixen a la recollida separada.

A més, en línia amb el que expressa l'article 8 bis esmentat de la Directiva 2018/851 —apartat 4 c)—, les obligacions dels SCRAP no han d'excedir els costos que siguin necessaris per prestar els serveis de manera eficaç. En aquest sentit, ECOVIDRIO considera fonamental tenir en compte criteris d'eficàcia i eficiència en tots els costos que corresponguin a la gestió dels residus.

Així mateix, és important no perdre el focus en la recollida selectiva, evitar qualsevol mesura que desincentivi la ciutadania o altres agents de participar-hi, com a primera baula de la cadena de reciclatge, i evitar un altre tipus de recollides menys eficients i de les quals s'obté un material de pitjor qualitat.

Cal, a més, destacar la impossibilitat d'actuació dels SCRAP sobre les males pràctiques que tenen com a conseqüència que residus reciclables no acabin dipositats als contenidors de recollida selectiva. ECOVIDRIO fa tot el que és al seu abast perquè els residus d'envasos de vidre rebin una gestió correcta, posa a disposició de la ciutadania i altres agents els contenidors per a la separació selectiva correcta dels envasos de vidre i duu a terme campanyes de comunicació i sensibilització dirigides a la mobilització de la ciutadania i els hostalers respecte d'aquests contenidors, a més de col·laborar estretament amb l'Administració i els governs locals.

- **Les infraestructures i la seva planificació**

5. Sistemes de gestió de residus d'envasos domèstics alternatius als SCRAP.

Per tal de basar la gestió dels residus en la sostenibilitat mitjançant l'ús eficient dels recursos, ECOVIDRIO suggereix que s'inclouï en el text articulat, de manera expressa i inequívoca, la necessitat de fer estudis de viabilitat tècnica, econòmica i ambiental basats en anàlisis de cicle de vida, per tal de valorar objectivament la implantació de qualsevol sistema de recollida alternatiu als ja establerts.

Per a la determinació de l'abast i l'aplicació d'un sistema de recollida diferent a l'actual, com el sistema de dipòsit, devolució i retorn (SDDR), prèviament s'ha de valorar el grau de compliment dels objectius fixats en les directives europees i les expectatives factibles de superar-los.

En relació amb l'anterior, cal esmentar que la implementació d'un sistema col·lectiu o SDDR està directament vinculada amb el mecanisme que ha de ser utilitzat per a la recollida i el tractament dels residus generats després de la utilització d'aquests productes.

En virtut del que s'ha exposat anteriorment, qualsevol proposta de canvi del sistema actual ha d'anar acompanyada d'un estudi rigorós, basat en criteris d'anàlisi de cicle de vida, que demostrï la seva viabilitat i millora respecte del sistema actual pel que fa a aspectes ambientals, socials i econòmics. Així mateix, resulta fonamental que una mesura d'aquest abast compti amb el consens de totes les parts implicades: SCRAP, distribució comercial (inclòs el petit comerç), indústria envasadora, ajuntaments, hostaleria, etc.

- **Propostes addicionals**

6. Promoure la inclusió d'una assignatura d'educació ambiental, en la qual s'inclouï un contingut específic sobre la prevenció dels residus i la seva separació en origen.

Incorporar al text articulat una referència a la inclusió en el currículum escolar d'una assignatura d'educació ambiental en la qual s'especifiqui un contingut sobre gestió de residus domèstics, fent especial èmfasi en la prevenció i la separació en origen dels diferents tipus de residus generats a les llars.

De conformitat amb l'article 21 de la Llei orgànica 6/2006, de 19 de juliol, de reforma de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, "[...] la Generalitat ha d'elaborar un model educatiu d'interès públic [...]". Al seu torn, en l'article 44.1 de l'esmentada llei es recull que *"Els poders públics han de garantir la qualitat del sistema d'ensenyament i han d'impulsar una formació humana, científica i tècnica de l'alumnat basada en els valors socials d'igualtat, solidaritat, llibertat, pluralisme, responsabilitat cívica i els altres que fonamenten la convivència democràtica"*

En aquest sentit, a fi de fomentar la formació de les noves generacions seria convenient que s'incorporés com a contingut específic en el currículum escolar una temàtica concreta sobre prevenció de residus i la seva separació, per al desenvolupament d'una consciència cívica i tècnica respecte d'aquesta qüestió.

En relació amb l'anterior, amb l'objectiu d'elaborar un contingut ampli i adequat a cada etapa de formació, el Departament d'Educació podria celebrar acords amb els agents implicats en la gestió dels residus, com ara, entre d'altres, els SCRAP, per desenvolupar un contingut apropiat i complet en aquest aspecte.